

Tøybleier

Skånsomt for barnet, miljøet og lommeboka

Rakkestad kommune har fra 2011 engangsstøtte på kr 500 ved kjøp av tøybleier

RAKKESTAD
mangfold og samhold

Hvorfor velge tøybleier?

- Tøybleier er mer miljøvennlig enn engangsbleier ved at det produseres mindre avfall: Miljøet spares for ca ett tonn avfall per bleiebarn
- Tøybleier er enkelt i bruk og de kan vaskes i vaskemaskin sammen med håndklær etc på 60°C
- Tøybleier slipper inn mer luft enn engangsbleier slik at huden sjelden blir sår.
- Ammoniakken (urinen) brytes ned i lanolinet (ved forsåpning) i ullbuksa
- Tøybleier er i lengden billigere enn engangsbleier
- Tøybleier lukter mindre vondt enn brukte engangsbleier
- Jevn temperatur, også med våt bleie. For gutter er det ekstra gunstig å bruke tøybleier, da det er påvist at gutter som bruker engangsbleier har opp til en grad høyere temperatur i pungen. Høy temperatur i pungen kan føre til dårlig sædkvalitet i voksen alder
- Tøybleier kan brukes mange ganger og kan godt gå i arv eller selges videre
- Tøybleier inneholder ikke kjemikalier eller noen form for lotion som barnet kan reagere på, i motsetning til engangsbleiene
- Tenk deg en sammenligning med engangsbestikk til daglig: det er ikke særlig miljøvennlig å bruke dette daglig, selv om det bare kan kastes i avfallet i stedet for å vaske det og bruke det flere ganger
- Tøybleier kommer i mange former og farger – det er gøy å velge tøybleier!

VANLIGE SPØRSMÅL OG SVAR

Er det miljøvennlig å velge tøybleier?

En britisk livsløpsstudie fra 2008 har sett på engangs- og tøybleier i forhold til miljøbelastning.

Tøybleiene kommer klart best ut fra sammenligningen hvis man:

- Vasker med full maskin på 60°C (med svanemerket vaskemiddel og uten skyllemiddel. 60°C er mer enn tilstrekkelig for å sikre hygienen da bakterier dør ved lavere temperatur enn dette)
- Bruker tørkesnor i stedet for tørketrommel
- Bruker tøybleiene på to eller flere barn (ved å arve eller selge videre, evt. kjøpe brukte)

Gjennomfører man disse tiltakene, blir klimagassutslippene fra bruk av tøybleier omtrent 40 prosent lavere enn utslippene ved bruk av engangsbleier.

Det produseres ca 1 tonn (1000 kg) avfall for hvert barn som bruker engangsbleier. Det sier seg selv at det blir mer avfall av 6000 engangsbleier enn 24 tøybleier. Hvis du velger økologiske tøybleier er miljøbelastningen enda mindre.

Betyr ikke tøybleier det samme som kokvask i kjele og stor bleierumpe?

Dette er to seiglivede myter. Tøybleier er ikke det samme som det en gang var. I dag vaskes tøybleiene i vaskemaskin sammen med håndklær og undertøy. Tøybleier er litt større enn engangsbleier, men de hemmer på ingen måte barnets bevegelse, eller gjør barn hjulbeinte. Tøybleier har samme størrelse uansett om de er tørre eller våte, mens engangsbleier utvider seg når de er våte (og noen ganger sprekker de også).

Er det mer arbeid med tøybleier?

Bytte bleier gjør man uansett hvilken type man velger. Når du vasker bleiene og henger de opp med resten av klessvasken, blir det 1-3 ekstra vask i uken. Du vil alltid ha tøybleier hjemme, slik at du ikke behøver å huske hvor mange engangsbleier du har igjen før du må gå i butikken for å kjøpe nye. Dessuten slipper du å ha en avfallsdunk med stinkende bleier på badet. Bruker du ullbukser er det tilstrekkelig å tørke disse etter hvert bleieskift – de behøver ikke vaskes mer enn fire ganger i året (fordi lanolinet bryter ned evt. urin som slipper gjennom bleia på innsiden), med mindre det har vært "uhell".

Hva er egentlig tøybleier?

Tøybleier består av to lag:

1. Oppsugende lag:

Tøybleier består av et absorberende (oppsugende) innerlag i bomull, hamp, bambus el.l. Disse bør vaskes før de tas i bruk, for å øke oppsugingsevnen (slik som med nye håndklær)

2. Sperrelag:

Utenpå kommer et sperrelag for at fuktigheten ikke skal slippe ut til klærne; enten en ullbukse eller et polyuretanlag (PUL-trekk). Det er en smakssak hva man velger. Selv med PUL-trekk puster tøybleiene bedre enn engangsbleier. PUL-trekk er ikke det samme som plasttrekk.

Det finnes flere typer tøybleier:

Mange starter med å bruke brettebleier med sperrelag utenpå. Brettebleie er rett og slett gas/gulpeklut eller hva som helst annet som suger opp fukt. Tidligere måtte man bruke brillbukse for å holde sammen brettebleia. Noen gjør dette også i dag, men det finnes også bleieklips (snappi) som holder de sammen. Brettebleier må ha et sperrelag utenpå.

Formsydde eller ferdigsydde bleier er som brettebleiene, men behøver ikke bretting. De festes med borrelås/knapper. De trenger sperrelag utenpå. Formsydde tørker ikke like raskt som brettebleier.

Lommebleier er formsydde bleier med sperrelag, og bleia festes med borrelås eller knapper, slik som engangsbleier. Det er egen lomme mellom innerlaget og sperrelaget hvor en kan legge inn absorberende lag. Det ekstra laget tas ut før vask, og vaskes sammen med det andre. Lommebleier tørker relativt fort.

Den enkleste i bruk er en alt-i-ett-bleie (AIO eller AIE); den er nesten lik som engangsbleiene, bortsett fra at den vaskes og brukes flere ganger. Også denne festes med borrelås eller knapper. AIO tørker saktere enn lommebleier og brettebleier.

For hver av de forskjellige typene tøybleier er det forskjellige leverandører, slik at fasong, festemåte og farger/mønster varierer - det er noe for enhver smak. Noen velger flere typer og fabrikater, andre holder seg til én type.

Man kan legge inn engangsinnlegg/rispapiir slik at dette sammen med bæsjen kastes rett i do. Rispapiret brytes ned til slam sammen med bæsjen. Da behøver man ikke skylle bleia før vask. Det er ikke nødvendig å bruke rispapiir når barnet fullammes fordi avføringen er så tyntflytende. Mange bruker derfor brettebleier i ammeperioden.

Hvor ofte må man bytte bleier?

Uansett om du velger tøy- eller engangsbleier bør du bytte bleie ofte siden barnets hud har best av det. Noen bytter tøybleier 1-2 ganger oftere i døgnet enn de som bruker engangsbleier.

Hvordan oppbevarer man tøybleiene før vask?

Etter tiden med fullamming kan en legge inn rispapir el.l i bleia for så å kaste rispapiret og bæsjen i do – da slipper man ofte bæsje i bleien. Morsmelkbæsjen er tyntflytende og vaskes lett ut – kjør for eksempel en kald forskylling før vask. Noen velger å oppbevare de brukte tøybleier i en bøtte med vann, men dette kan være problematisk for de med vaskemaskin med frontmater. Det finnes bleieposer som bleiene kan legges i, eller en vanlig tørr bøtte - bleiene vrenses ut av posen inn i vaskemaskina, og både bleier og posen vaskes.

Hva gjør man for å unngå lekkasjer?

Først og fremst er det viktig å bruke rett størrelse på bleie og bukse. Tisser barnet mye eller sover lenge forsterker du tøybleia med ekstra innlegg og har tettere ullbukse utenpå, samt bytter oftere på barnet. Vær nøye med at bleia sitter innenfor ullbuksa/PUL-trekket. Tøybleier med ullbukser utenpå kan i starten virke fuktig. Urinen tas opp i bleia og det som evt. slipper gjennom og ut i ullbuksa brytes ned av lanolinet. Det er kun fuktigheten som slipper gjennom ullbuksa.

Hvor mye sparer man på å velge tøybleier?

Engangsbleier for hele bleieperioden koster kr 10000 - 15000. Tøybleier koster kr 1000 - 5000 avhengig av hva man velger. Man kan la bleiene gå i arv og selge de brukte tøybleiene når de ikke lenger brukes. Den ekstra vaskingen tøybleiene krever koster ca kr 1500 totalt, men det koster også å komme seg til butikken for å kjøpe engangsbleier. Noen får så mye ekstra avfall av engangsbleier at de må utvide renovasjonsabonnementet, noe som også koster. Totalt sett er det økonomisk fordelaktig å velge tøybleier.

Hvor lang er egentlig en bleieperiode?

De siste årene har bleieperioden blitt betydelig lengre.

1989 → barn ble bleiefri ved ca 2 års alder

2009 → barn blir bleiefri mellom 3-7 år, som trolig skyldes dagens tørre engangsbleier
Ditt barn blir trolig bleiefri tidligere med tøybleier, vanligvis før 2 års alderen. Det kommer av at barnet "kjenner" når det tisser, og ett barn som kjenner en våt bleie kan lettere pottetrenes.

Hvordan fungerer dette egentlig?

- Ta på tøybleie og evt sperrelag. Ved bruk av brettebleier må disse brettes. Med lommebleier legger man inn ekstra innlegg i lomma. Legg inn evt. rispapir/engangsinnlegg
- Ta av tøybleia når babyen er ”ferdig”, tøm evt. bæsje og rispapir i do og legg bleia i bøtte med/uten vann eller i bleiepose
- Når bøtta/posen er full, ta ut bleiene legg de i vaskemaskina sammen med håndklær, gulpekluter og undertøy for å fylle opp vaskemaskina
- Ha vaskemiddel (svanemerket og helst flytende) i maskina og sett på 60° C. Bruk gjerne kald forskylling (ikke forvask)
- Ta bleiene ut og heng opp til tørk. Evt. flekker i bleiene blekes i sola
- Når bleia er tørr er den klar til bruk (etter evt. bretting/stapping).

Ullbukser vasker du ca fire ganger i året, ellers luftes den bare. Ullbukser må settes inn med ullkur (lanolin) noen ganger i året, litt oftere den første tiden.

Mer informasjon, takk!

Mange nettstedsteder har god informasjon.

Flere av disse nettstedene har forum hvor brukere deler sine erfaringer og både spør og svarer på alt innen tøybleier.

<http://www.gronnhverdag.no>

<http://tettinntil.no>

<http://www.tøybleier.no>

<http://www.bleieboden.no>

<http://www.vidunderbarn.no>

<http://www.kenguruloftet.no>

<http://www.eddabedda.com>

<http://www.nostebarn.no>

Hvordan søke om støtte til tøybleier?

Støtten gis som et engangsbeløp på kr 500. En søknad må sendes til Rakkestad kommune enten pr brev til Rakkestad kommune, Postboks 264, 1891 Rakkestad eller på e-post til postmottak@rakkestad.kommune.no.

Det gis støtte for innkjøp gjort fra 1. januar 2011

Søknaden må inneholde

- kopi av kvitteringer for kjøp av tøybleier
- utfylt søknadsskjema (ligger på kommunens internettsider)

Bildene er trykket med tillatelse fra Bleieboden